

Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied

RESULTATEN-VERSLAG 2018

Grutto

Je ziet ze vliegen, nog. Die lange bek, die
stelten; roestig tuig. Je voelt de spanning,
nog. Dwars door de balts die hen bezielt,
dat onderhuids gejuich, hoor je ze roepen,
nog. Om het bestaan: hun naam. En jij verstaat
ze, nog. Een vreemde vogel die zich schaamt.

Harmen Wind

Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, Hilversum, 2018, uitgave 272.

© Copyright 2018- Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken Hilversum.

Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

INLEIDING

Dit jaarverslag bevat een overzicht van de resultaten van de weidevogelbescherming in 2018.

De Weidevogelbeschermingsgroep Westelijk Eemgebied is onderdeel van de Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken te Hilversum; we hebben de boeren geholpen de nesten en jonge vogels te ontzien bij de verschillende werkzaamheden en het weiden van het vee.

Effectieve weidevogelbescherming valt en staat met een goede samenwerking tussen boeren en vrijwilligers; we blijven hierin energie steken. Daarbij doen de boeren “de deur dicht”, want zij moeten de gemarkeerde nesten omzeilen en bij het maaien zeer attent zijn op in het lange gras rondlopende pullen en ze de gelegenheid geven “te ontsnappen”. Bovendien moet er vervolgens voor de pullen een insectenrijk en veilig gebied beschikbaar zijn.

Het “Collectief Eemland” (verder te noemen CE}, vroeger “Agrarische Natuurvereniging Ark- en Eemland”, ANV A & E, heeft “de beschikkingen voor de uitvoering van het weidevogelplan en droge dooradering voor Eemland” gekregen. De uitvoering kan nu in al zijn facetten worden opgepakt.

CE kan nu zelf de vergoedingen toekennen en uitbetalen aan de boeren etc. binnen vastgestelde regels en afspraken; de provincie controleert dit.

Als gevolg van het geëvolueerd inzicht, is de bescherming met compensaties in beginsel beperkt tot “kerngebieden” met een behoorlijke broedpopulatie. Nu is er toch via extra financiële middelen een uitbreiding mogelijk gemaakt door de provincie buiten het zgn. kerngebied voor percelen waar voldoende weidevogels aanwezig zijn. Hiervoor komen in ons gebied aan aantal percelen zeker in aanmerking. Het kan hier gaan om het opnemen van de zgn. “pareltjes”, d.w.z. percelen met flinke populaties weidevogels en boeren die er veel aan doen.

In het nieuwe systeem meedoende boeren moeten jaarlijks een beheerplan, percelen met “zwaarder” beheer, zoals plasdras-percelen, kruidenrijk beheer d.w.z. geen zware bemesting en kunstmest, eventueel ruige mest, uitgesteld maaibeheer etc. afspreken. Voor 2018 zijn de contracten op tijd afgerond met contente boeren. Er wordt veel gevraagd van de Polderregisseurs (Gert Bieshaar en Ger-Jan Van Loenen), Er wordt daarnaast veel controle uitgeoefend door de Provincie, Sovon en de NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenwet- autoriteit).

De boeren Gert-Jan de Jong en René Stalenhoef helpen de aan plas-dras-zaken meedoende boeren bij het installeren van de pompen met zonnecollectoren. Deze zijn in 2018 nog verder verbeterd. Er zal ook zeker door de provincie worden gecontroleerd op het tijdig en juist invullen van de gebieds-- en stalkaarten bij de boeren: de vrijwilligers moeten die met eventueel hulp van de boeren invullen.

De polderregisseur kan afspraken bijstellen met verantwoorde vergoeding voor de boeren; mede door de toch weer uitzonderlijke weersomstandigheden zijn er ook dit jaar last-minute-aanpassingen van de contracten geregeld; dit werkt bijzonder goed!

Twee Boeren hebben sleepslang-beschermers geplaatst; een sleepslang wordt gebruikt bij het injecteren. De beschermer zal nog wat verbeterd worden: het koepeltje van de beschermer is inmiddels aangepast.

De nesten worden gespaard en de eieren worden niet vies van de vloeibare mest. Voor andere gebruikers liggen ze in depot bij Gert-Jan de Jong. Gert heeft 10 kleine nestbeschermers ter beschikking; dit naast de grote beschermers

De plas-dras-gebieden zijn 5 maal gemonitord door speciaal daarvoor opgeleide vrijwilligers, waarbij bleek, dat er een scala aan vogels en vogelsoorten van deze gebiedjes gebruik maakt, o.a. ook kemphanen, witgatjes, zomertalingen, regenwulpen, watersnippen, bokje, bergeenden met pullen, kluten e.d.

Daarnaast werden andere zwaar-beheer-percelen ook 5 maal gecontroleerd. De plas-dras gebieden hebben ook dit jaar weer aangetoond zeer belangrijk te zijn voor het nestelen,

broeden en het groot worden van kuikens. De voordelen van nat en bloemenrijk/kruidenrijk (insecten) zijn van groot belang.

Het grootste probleem bij weidevogelbeheer is het lage opgroeisucces van de kuikens. Tijdens het opgroeien hebben ze gebrek aan voedsel en schuilmogelijkheden. Het idee is dat met greppel plas-dras het gras plaatselijk minder snel groeit en gevarieerder van structuur wordt, waardoor het insectenaanbod verbetert. En dat is precies wat weidevogelkuikens nodig hebben. De drassige grond is ook voor de volwassen weidevogels aantrekkelijk omdat ze daardoor gemakkelijk wormen kunnen vinden.

Als gevolg hiervan is op percelen met greppel plas-dras het aantal weidevogelgezinnen van grutto, Kievit en tureluur groter dan op percelen zonder greppel plas-dras. De effecten blijken bij oude plas-drassen groter te zijn dan bij nieuwe

Ook heeft natuurlijk het weer een bijzonder grote invloed op het nestel- en broedsucces; daar zijn we ook dit jaar weer mee geconfronteerd. Het voorjaar in maart/april was nat en koud. Later werd het zeer droog. Als gevolg van de koude periode in maart zijn veel Kieviten vertrokken en niet teruggekeerd om te nestelen

Ons verslag behelst verreweg de meeste beschermings-activiteiten in het Westelijk Eemgebied.

Het aantal door onze groep beschermde nesten is ook dit jaar in 2 delen vermeld: het deel dat overeenkomt met de reportage in het verleden (301) en de resultaten in de percelen met “zwaar beheer” waar niet mag worden gelopen i.v.m. onnodige verstoring, waar alleen observatie op afstand is toegestaan (160), totaal 461 nesten, minder dan in 2017 (57 nesten). Toch menen we, dat we geen slecht jaar hadden, want we hebben gezien, dat er meer pullen vlieg-vlug waren en de boeren hadden ook die indruk.

In het hoofdstukje “GEVONDEN LEGSELS EN UITKOMSTRESULTATEN” wordt een toelichting op deze resultaten gegeven.

Verreweg het grootste aantal broedende vogels vinden we in de Maatpolder; een deel van ‘de Geerenstreek’ en langs de Eemnesser Vaart. Per dit jaar doen rond de Eemnesser Vaart een aantal nieuwe boeren mee of hebben boeren uitbreiding van hun percelen. Het gebied om de Middenwetering-zuid was wat minder.

Het gaat slecht met de Kievit en men weet niet waardoor dat in zo’n stroomversnelling is gekomen. Waar het verlies optreedt en wat de oorzaak is, is niet duidelijk.

Tim Visser van Alterra (van de Universiteit Wageningen) heeft in 2017 een onderzoek gedaan in het gebied van CE (Collectief Eemland) dus ook in onze polder, naar de effecten van de introductie van plas-dras-gebieden en andere zaken vooral met betrekking tot de grutto.

Inmiddels is het resultaat bekend: het CE, Eemland is (al jaren) op de goede weg met de greppel plas-dras situatie en dat is een goed alternatief voor de in Eemland niet haalbare (water)peilverhoging.

CE heeft in 2016 een drone aangeschaft, mede om voor de boeren te bekijken of het gebruik ervan nuttig en rendabel is; o.a. bijv. bij de weidevogelbescherming. Dit jaar zijn er proeven mee gedaan en het is onvoorstelbaar wat er mogelijk is. Wilhelm Bos en “onze” boer René Stalenhoef zijn er mee bezig. en Ger-Jan van Loenen en Gert Bieshaar “kijken mee”. De drone heeft ook reeds haar nut bewezen bij het monitoren van velduilnesten en kuikens. Er wordt binnen landelijk overleg gewerkt aan het verbeteren van de software van de drones.

ACTIVITEITEN

Ons werkgebied is in principe de Oostermeent (gemeente Blaricum, provincie Noord-Holland), waar we dus niet meer lopen en de Eempolder (gemeente Eemnes, provincie Utrecht). Ons gebied wordt begrensd door de Eem, het Eemmeer, de A27 en de A1. Het overgrote deel van de gebieden is grasland en een klein deel bouwland.

Voorheen werden voor specifieke vrijwilligers en hun auto's een vergunning afgegeven voor het rijden in de tijd dat een aantal wegen gesloten zijn voor sluip-autoverkeer; deze vergunningen worden niet langer afgegeven. Het tonen van de vergunning om de percelen te mogen betreden is dan voldoende.

De startersavond op 7 maart, in 'De Schoter' in Eemnes was weer zeer goed bezocht. De vergunningen voor het belopen van de gebieden en materialen werden uitgedeeld (de jaarlijkse evaluatieavond is gepland op 14 november om 19.30 uur in "De Schoter" a.s.).

Per gebied opereert in principe één beschermingsgroep; één vrijwillig(st)er is het aanspreekpunt, waarmee de coördinatoren 'in het seizoen', dat loopt van half maart tot eind juni, contact houden over het verloop van het beschermingswerk; de aanspreekpunten houden contact met de boer(en) en administreren de nestgegevens. Er werd ook dit jaar met wisselende groepsformaties gewerkt. We hebben het idee dat het goed is gegaan. De vrijwilligers leefden en werkten mee en het blijft mooi werk! We blijven wel steeds streven naar verbeteringen.

Nieuwe vrijwilligers worden zoveel als mogelijk door de reeds ervaren vrijwilligers meegenomen tijdens de activiteiten in het veld om zodoende kennis en ervaring op te doen omtrent het waarnemen en het gedrag van de weidvogels

Gert Bieshaar en Ger-Jan van Loenen hebben veel contact met de boeren en CE, als "Polder-regisseur".

Er wordt veel aandacht besteed aan introductie van nieuwelingen door ze mee te laten lopen en in overdracht van kennis en ervaring. Frits During kon ook dit jaar niet meelopen, wel meewerken, het organiseren en het minder leuke administreren, jaarverslag maken e.d. We zijn terugkijkend tevreden.

We hebben weer heel wat nesten gemarkeerd en beschermd; waar nodig werd schrikdraad (vaak zonder spanning) om nesten gezet; er is geholpen tijdens het maaien om jonge vogels te sparen. Daarbij maken we gebruik van kleine "kooitjes" of dozen waar we de te redden jongen tijdelijk in "opslaan"; de ouder-vogels horen en/of zien hun jongen en pakken de zorg weer op, zodra ze worden losgelaten; dit werkt goed.

Gert heeft als coördinator regelmatig contact met het provinciale Landschapsbeheer Erfgoed Utrecht (LEU) en minstens tweemaal per jaar is er het provinciale coördinatorenoverleg. We hebben goede contacten met en ondersteuning van LEU, met name van Maarten van Beek.

In de maand juni heeft Gert Bieshaar de nieuwe gemeenteraad van Eemnes een excursie in het veld gegeven en onze activiteiten in het kader van een goed een duurzaam weidvogelbeheer voor het voetlicht gebracht.

Eemland300, een zinvolle invulling van de Eempolder. Natuurmonumenten (NM) nodigde vorig jaar 300 betrokken 'boeren, burgers en buitenlui' uit. Het werden er 375. Het doel is om

in tien zelfbenoemde en –gekozen werkgroepen, thema's met concrete ideeën te ontwikkelen en te realiseren. De concreetheid van de plannen valt tegen. Het is nog vaak zoeken en het varieert tussen beleidsmatig niveau tot een concreet kostenplaatje. NM faciliteert de Eemnes bijeenkomsten in De Hilt en stroomlijnt het proces. De inhoud ligt bij iedere werkgroep afzonderlijk.

De voorzitter van Collectief Eemland, een boerenorganisatie, stipt aan dat heel wat ideeën al zijn uitgetoetst en gewogen. „Misschien is de tijd er nu wel rijp voor." Een voorstel om meer samen te werken tussen de werkgroepen wekt hoorbaar nieuw elan op. Het moet veel concreter en de groepen nemen zich voor 'de boer op te gaan'.

OMVANG VAN AANTALLEN BESCHERMERS, BOEREN EN HECTARE ED.

Het aantal beschermers was dit jaar 34 (2017 32). Verreweg de meesten zijn enorm enthousiast bezig en leren voortdurend, al doende en van meer ervaren collegae. Nieuwe beschermers blijven welkom, vooral als ze wat ervaring hebben met nesten zoeken of ten minste de nodige affiniteit met (weide)vogels hebben.

Het aantal boeren bedroeg 30 In 2017 was 31.

De door ons te beschermen oppervlakte bedroeg 584 hectare (516 in 2017).

Er is ons toegezegd dat we een bedrag per hectare voor de in het contract met de provincie afgesproken oppervlakte zullen ontvangen; dat is over 2017 al overgemaakt. Over dit jaar ontvangen we dit pas als de boeren hun vergoeding hebben ontvangen. Dit zal voldoende zijn om onze kosten te dekken en zo nu en dan eens wat te organiseren voor de vrijwilligers.

WEERSINVLOEDEN EN AGRARISCHE WERKZAAMHEDEN

Het was een betrekkelijk gewone Nederlandse winter. Met een gemiddelde temperatuur van 4,7°C tegen normaal 6,2 °C was maart koud. De maand kende grote tegenstellingen, met zowel zachte als zeer koude perioden. De temperatuur kwam de eerste twee dagen niet boven het vriespunt en daarmee was sprake van twee officiële ijsdagen (maximumtemperatuur onder de 0,0°C). Normaal telt maart geen ijsdagen meer. De harde oostenwind maakte de gevoelstemperatuur zelfs nog lager, rond -15°C. De maand april was redelijk zacht. Met gemiddeld over het land 74 mm neerslag tegen normaal 44 mm was de maand april zeer nat. De boeren konden niet met machines het land in, ze zakten weg in de klei. Mest uitrijden deden ze later, zodat de opslag problematisch was en ze hebben veel 'kunsten' moeten uithalen om de mest op te slaan tot het wel kon. In maart vroom het even stevig; door de kou gingen vooral de kieviten wat laat broeden.

Er is op 82,6 hectare ruige mest uitgereden, goed voor het bodemleven, de pieren en naderhand de insecten, optimaal foerageren voor pullen en volwassen vogels. Er waren 21 plas-dras gebieden.

De hermelijn en wezel hebben mede voor een omvangrijke predatie gezorgd.

Dit jaar is door boeren in greppels het waterpeil verhoogd, waardoor een gebiedje optimaal werd voor het foerageren van kieviten, grutto's, tureluurs, eenden soorten etc. Het was ook dit jaar effectief; een flink aantal langsnaveligen – zeker honderden (ook doortrekkers) – zijn beter geconditioneerd aan het broedseizoen begonnen. Deze boeren hebben hiervoor een pomp met zonnecollector gekregen.

Het gras groeide door het niet optimale weer duidelijk minder goed; er moest later gemaaid worden, gelukkig niet overal tegelijk.

GEVONDEN LEGSELS EN UITKOMSTRESULTATEN

Er was op 182 hectare uitgesteld maaibeheer (in 2017 op 159,2 hectare en in 2016 was het 114 hectare); op deze percelen worden geen nesten gezocht en gemarkeerd. Dit maaibeheer is fantastisch voor de vogels; ze worden helemaal niet gestoord en de pullen kunnen een heel eind groeien. En bij het maaien hebben we de boeren, die zelf ook heel alert zijn, geholpen uit te kijken, en eventueel pullen in veiligheid gebracht. Beter kan niet! Tijdens het maaien worden toch ook nog nesten gevonden.

Door alarmtellingen is er wel een redelijk inzicht in het aantal vogels dat er in het algemeen gebroed heeft, maar dat mengt zich met de bij onze “reguliere” beschermingsactiviteiten al getelde broedgevallen.

4 boeren hebben Last-Minute-beheer voor later maaien afgesloten, totaal voor ca 20 hectare. Dit regelt Gert, als polder-regisseur, op verzoek van en in overleg met de boeren en de vergoeding-gevende instanties CE. Deze flexibiliteit is ongelofelijk effectief: er zijn zeer veel zaken die door de afhankelijkheid van het weer, niet maanden van tevoren in een contract op vaste data zijn te prikken!

Overigens zijn de boeren soepel en wordt er op eigen houtje later gemaaid; ze rapporteren dit wel aan Gert. De overlevingskansen voor de pullen waren bijna optimaal. Dit kan niet beter!

De **kievit** is een vroege broeder; dit jaar begonnen ze laat, mede door het koude, natte voorjaar. De piek van de eileg valt normaal in de eerste helft van april. Het eerste kievitsnest werd gevonden op 30 maart 2018. De kievit begint na verlies van een nest, vrij snel aan een vervolgnest. Overigens waren ze laat en daarom zullen er minder vervolglegels zijn geweest. Door de kou in maart zijn veel kieviten vertrokken en grotendeels niet teruggekeerd. Er waren dit jaar dan ook aanzienlijk minder legfels (161) dan in 2017 (246). Het aantal nesten uitgekomen was als gevolg van de forse predatie nog eens extra laag. Zie onderstaande overzichten omtrent de verliezen.

De **grutto** start begin april: het eerste gruttonest werd gevonden op 5 april 2018.

De **tureluur** begint circa een week later dan de grutto; het eerste tureluurnest werd op 24 april 2018 gevonden.

Grutto en tureluur zijn meer kwetsbare soorten door hun kortere mogelijkheden van voortplanting.

De **scholekster** begint doorgaans later in het seizoen. Het eerste scholeksterneest is op 4 april 2018 gevonden. Dit was dus ongebruikelijk vroeg.

Legfels per soort 2018

Selectie – 2018- Eemland West

Soort	Totaal	Bekend	Uit	Niet uit	% uit	Pred.	Bew.	Werk.	Verl.	Ov.	Onb.
Bergeend	2	0	0	0	0.00	0	0	0	0	0	0
Bontbekplevier	6	6	3	3	50.00	3	0	0	0	0	0
Gele kwikstaart	2	2	2	0	100.00	0	0	0	0	0	0
Graspieper	1	1	1	0	100.00	0	0	0	0	0	0
Grutto	70	69	58	11	84.06	10	0	0	0	0	1

Kievit	161	159	107	52	67.30	52	0	0	0	0	0
Kuifeend	1	1	1	0	100.00	0	0	0	0	0	0
Scholekster	24	24	22	2	91.67	2	0	0	0	0	0
Slobeend	2	2	2	0	100.00	0	0	0	0	0	0
Tureluur	25	24	21	3	87.50	3	0	0	0	0	0
Subtotaal	294	288	217	71	75.35	70	0	0	0	0	1
% van bekend resultaat			75.35	24.65		24.31	0.00	0.00	0.00	0.00	0.35

Historisch vergelijk aantal legsels per soort

	2018	2017	2016
Kievit	161	246	193
Grutto	69	106	163
Scholekster	24	25	41
Tureluur	25	53	97

Bij de kievit waren van de 161 legsels 69 legsels op bouwland (maisland)

Verliezen per gebied

Selectie - 2018, Eemland West

<u>Gebied</u>	<u>ON</u>	<u>P</u>	<u>PB</u>	<u>PK</u>	<u>PO</u>	<u>PV</u>	<u>Totaal</u>
UT317AE Maatpolder	1	7	11	4		2	25
UT317AG Zuidpolder te Veld		4		32	5	5	46
Totaal	1	11	11	36	5	7	71
% van totaal	1.41	15.49	15.49	50.7	7.04	9.86	

Verliezen per soort

Selectie – 2018 Eemland West

<u>Soort</u>	<u>ON</u>	<u>P</u>	<u>PB</u>	<u>PK</u>	<u>PO</u>	<u>PV</u>	<u>Totaal</u>
--------------	-----------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	---------------

Bontbekplevier			3				3	
Grutto	1	3	1	2	2	2	11	
Kievit		6	5	33	3	5	52	
Scholekster			2				2	
Tureluur		2		1			3	
Totaal	1	11	11	36	5	7	71	
% van totaal	1.41	15.49	15.49	50.7	7.04	9.86		

Legenda:

ON: Volledig onduidelijk welke oorzaak

P: Soort niet bekend

PB: Door bunzing

PK: Door vogel bijv. kraai of meeuw

PO: Door overige dieren

PV: Door vos

De hoge percentages predatie van kievitende deden zich vooral voor op de maislanden.

Verliezen per jaar

Selectie – 2018 Eemland West

	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Door bunzing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Door hermelijn/wezel	21	17	7	11	8	13	43	3	2	0
Door mens	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
Door overige dieren	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5
Door vogel bijv. kraai of meeuw	6	68	122	67	54	30	65	24	25	36
Door vos	0	3	1	0	10	0	0	0	0	7
Soort niet bekend	53	5	8	6	6	7	31	0	0	11

Totaal	80	93	139	84	78	50	139	29	27	70
Totaal bekend resultaat	617	692	622	463	560	612	522	301	344	288
% predatie	13	13.4	22.3	18.1	13.9	8.2	26.6	9.6	7.8	24.3
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%

Duidelijk is dat dit jaar zeer uitzonderlijk is qua predatie. Hopelijk zal dit volgende jaren aanzienlijk minder zijn. De nodige acties ter preventie – waar mogelijk – worden genomen. Minder nesten voor de ooievaars. Tijdig vossen signaleren.

VELDERVARINGEN

Hieronder volgt een aantal waarnemingen/ bijzondere zaken, die we en passant deden/meemaakten.

Plas-dras gebieden bieden naast een aantrekkelijke plek voor het broeden en het vliegvlug worden van kuikens ook de mogelijkheid van foerageren van doortrekkers en het opvetten na het broeden

Dit jaar werden incidenteel velduilen waargenomen. In de maand maart was er gedurende 3 weken sprake van een structurele aanwezigheid van 2 a 4 velduilen in de Zuidpolder. Het heeft niet geleid tot paren en broeden.

Er blijven gelukkig nog steeds veel hazen in de Eempolders en de Blaricummer Oostermeent.

Er overwinteren grote aantallen grauwe ganzen, brandganzen en kolganzen in de Eempolders; ook smienten grazen er in de winter op grote schaal. De meeste overwinteraars vertrekken

betrekkelijk ‘bijtjids’, zodat de grasgroei voor de eerste snee goed op gang kan komen; op enkele percelen was dat vertrek bijzonder laat, waardoor er veel gras teloor ging.

Er zijn steeds meer grauwe ganzen die hier blijven broeden. Canadese ganzen – een uitbreidende populatie – trekken helemaal niet.

In het algemeen blijven alle soorten ganzen voor de boeren een groter wordend probleem, mede omdat de vergoedingen voor financiële schade ontoereikend zijn en het weer extra administratieve rompslomp geeft. Bovendien werken de boeren niet ‘voor de ganzen’!

Ook de grote aantallen knobbelzwanen veroorzaken veel schade voor de boeren.

En “Grote vogels zoals zwanen, ganzen en ooievaars verdrijven de kleine weidevogels” zegt Dirk Strijker, Mansholtlerstoel Rijksuniversiteit Groningen. Een ongemakkelijk dilemma!

De plas-dras-gebiedjes zijn door Gert 2 maal gecontroleerd en de vogels zijn geïnventariseerd en gerapporteerd aan CE. De vrijwilligers die zo’n gebiedje in hun gebied hadden, telden ook “op afstand” en rapporteerden dat aan Gert of rechtstreeks aan CE. Als gevolg van de droogte waren juist de plas-dras gebieden een geweldige plek om te foerageren.

Er broedden duidelijk minder boerenzwaluwen bij verschillende boerderijen en onder de bruggen over de weteringen en sloten. Het was wel wat minder. Er waren ook minder huiszwaluwen. De reden voor de mindere aanwezigheid zijn thans nog niet bekend.

Ook ijsvogels broeden op verschillende plaatsen.

Er zijn weer een aantal nesten van Kievit en scholekster in ‘mandjes’ gezet; dit maakt het verplaatsen bij ploegen e.d. veel gemakkelijker. In het algemeen zijn deze legsels uitgekomen, met uitzondering van de maislanden bij de eerste ronde (voor het inzaaien). Met name meeuwen zorgen dan voor de predatie.

In het vroege voorjaar worden we vaak opgeschrikt door plotseling, met een kreet opvliegende watersnippen; deze vogels zijn voornamelijk doortrekkers.

Zo zien we ook grote groepen wulpen foerageren; ook trekkers die hier zelden broeden.

DANKWOORD

Dit jaar was een weidevogelbeschermingsjaar met onverwachte aspecten, zoals het bijzonder weer in het voorjaar en de forse predatie door met name vos en bunzing, toch een goed jaar voor de vogels, met name door de aanwezigheid van de plas-drassen. We hebben in goede harmonie met elkaar en met de boeren/ grondbezitters samengewerkt.

Landschap Erfgoed Utrecht leverde ons weer een aantal zaken, zoals stokken, schalen mandjes, formulieren, documentatie, folders en de kleine sleepslangbeschermers.

De samenwerking met de loonwerkers was in het algemeen uitstekend.

TOT BESLUIT

Hein Eras is ons helaas plotseling op 17 juni overleden. Hij was geruime tijd een enthousiaste en betrokken vogelbeschermer. Hij zal in onze herinnering voortleven.

Het seizoen 2018 was in sommige opzichten duidelijk minder met name als gevolg van de weersomstandigheden en de omvangrijke predatie. Nog steeds geldt: 'de opbrengst' kunnen we niet precies bepalen, maar we denken dat ons werken beslist zeer nuttig is. En bovendien is het fantastisch leuk en heel boeiend!

We vertrouwen erop, dat we ook het komende seizoen weer op de boeren en de vrijwilligers kunnen rekenen!

Frits zal tijdens de volgende vergadering het stokje overdragen

18 Augustus 2018.

Gert Bieshaar,

Ger-Jan Van Loenen,

Naamlijst vrijwilligers:

Beekman, Dick.

Bees, Gaby.

Bieshaar, Gert. Coördinator/Mentor/begeleider.

Bokkers, Henk.

Bork, Henk van.

Dam, Hein van.

Dijkstra, Bob.

During, Frits. Penningmeester.

Engelshoven, Miranda.

Eshof, Jaap van den.

Groenendijk, Jos.

Herwerden, Nick van.

Heutink, Cor.

Kouwenhoven, Leo.
Leynse, Mieneke.

Limper, Bert.
Loenen, Ger-Jan van. Coördinator.
Maijer, Chiel.
Perier, Jan.
Piersma, Hayo.

Raven, Arnold.
Rigter, Jan.
Roofs, Piet.
Schepens, Wim.
Stoutenburg, Kees.

Stuijver, Paul.
Terlingen, Hans.
Vermey, Erik.
Vermey, Iwan.
Wardt, Jan van der.

Wely, Olav van.
Zadelhoff, Rik van.
Zandstra, Hans.

Namen van meewerkende boeren in 2018.

G.C.Baas
J.L.W. Bon
G.V.J. Bon
W.H.A. Brouwer
C.G.G. Eek

J.G.M. Eek
H.J.N. de Gooijer
C.R. Groenestein
G. Groenestein
T.H. Hilhorst

A. Huurdeman
G.J.P. de Jong

G. van Laar
E.S.J. Majoor
N.A.M. Makker

W.E. Meijers
G. van Oosterom
G. van Oostrum
A.O. Overeem
C.F. Post

F.A.B.M. Rigter
G.F.J.M. Rigter
M.T. Rigter
Mw. H.Schouten
L.C. Stalenhoef

P.C.G. van de Tweel
G.J. van Valkengoed
Mw. I. van Valkengoed
H. Verduyn
M.J.G. Voorburg

C.J.H. Wiggerts
M.G. Zwanikken
R. Zwanikken